

kriptára, amelybe a századelő legszebb magyar szelleme hullott.

Babits felhúzta maga után a felvonó hidakat, fenn él az ormokon és búsan kérdezi Thomas Manntól: mi teszi őt harcosná, a tiszta művészet?

Harcosná? Ma? Hát ki legyen harcos ma, ha nem a tiszta művész? És erre Babits nem talál önmagában feleletet? Az új Nyugat új Babitsának nem lenne meggyőződése, mint Thomas Mannak, hogy „az a költő, aki ma emberies állásfoglalás dolgában az embernek a politikában felvetett létkérdésre megtagadja a választ, a szellem terén is elveszett ember.“

Vagy Babits így adja meg a választ? Az egyszer megrettent Babits nem tudja megtalálni „rég szavát“, a tiszta költészet és emberiség harcos szavát. Így „hajdani műve is megszűnik jó lenni, hogy szemünk láttára váljék porrá“, tévedésének és bűnének büntetéséül — az új Nyugattól a régi ellen.

Fekete Béla

Ember és természet

A Föld széptünetére szorul.

A Föld, melyen az emberiség lakik a természettől ügyszólván semmit sem kapott készen. Úgy néz ki a dolog, mintha a természet az ember létezéséről egyáltalán nem venne tudomást. Vagy érzi benne a leigázóját és azért támaszt neki, ahol csak lehet, nehézségeket?

A természet éli a maga világát a saját törvényei szerint, de ezek a törvények nem állanak összhangban az ember életfeltételeivel és amíg az ember a természet törvényeit nem tartja ellenőrzése alatt, addig a tudatlanság, babona, természetfelettség terjeszti penészes szagát.

Az ember azért a teremtés koronája, mert a természetet szolgálja, akarta tenni. Ebből a szempontból az élő lények között versenyen kívül áll.

Évezredek óta birkózik a természettel és ez a nagy ölfogás változatlan heveséggel tart még most is és még el fog tartani évezredekig, addig, amíg az ember a természetet tetszése szerint át nem alakítja.

Mily szegényes, keveset ígérő

volt a kezdet. Vadon és lakatlan az egész Föld felülete, tele titkokkal ismeretlenségekkel és itt áll az ember maga lassu lábaival, elég gyenge szemeivel, kicsi erejével! Egész fegyverzete a két keze, de mindegyiken a négy-négy egymás mellé sorakozó ujj és velük szemben a hüvelyk ujj. No meg a felfelé törő fej és a koponyában az agyvelő. Ezzel a fegyvertárral indul el az ember a Természet meghódítására!!

— Hosszú évezredek váltják egymást és lépésről lépésre javítja, gyúrja, átalakítja az ember a Föld felületét, hogy azt lakhatóvá tegye. Mily messze van a barlanglakás, a hőmérsékletet önműködőleg szabályozó palotától? A kivájt fatörzs a 80.000 tonnás nagy hajóktól. A szabad szem az égboltozatot átvizsgáló óriás távcsövektől? A barlangtól a forrásig vezető keskeny ösvény a világűrre vezető öszszefogó és behálózó utaktól és vasutaktól? Mi mindennek volt már eddig is az emberiség képes?

Ahol azelőtt lép és mocsár tevéstette a békák, csikbogár, szünyvögök tömegét, ott ma a világvárosok házerdeje pompázik és a há-

zak tetején megjelenik az antenna, az emberi szó hamarabb hallat-
szik a Föld tulsó oldalán, mint
ahogy a pástorgyerek meghallja
gazdája hívó szavát a falu végén
elterülő legelőn. A hegycsúcsokat kapu-
nyitásra kényszerítettük és a ten-
gerek vize alá merülünk tenger-
alattjáróinkkal.

Óriási területeken zöldel minden
évben az emberi táplálkozáshoz
szükséges növénytenger és a föld
mélyébe szállnak a bányászok ez-
rei a benne elrejtett kincsekért.

De az emberi fejlődés egyre job-
ban kimutatja, hogy a Föld úgy,
ahogyan van, még az eddigi átala-
kításokat is tekintetbe véve nem
felel meg az emberi társadalom
követelményeinek. Nagy utat tat-
tunk meg eddig is, ki merné álli-
tani, hogy keveset végzett el eddig
az emberiség, de a haladás ereje
új kérdéseket vet fel melyek meg-
oldásra várnak. Ezek a kérdé-
sek szoros összefüggésben állanak
a további haladás lehetőségével. És
amilyen zürzavar uralkodik az
emberi társadalomban, nagyjában
u. a. a zürzavar az úr a Föld fe-
lületén is.

Csak példának hozom fel a Duna
és az Adriai tenger egymáshoz
való viszonyát. Minden porcikám-
ban érzem a Duna nagy vágyát!
Mily közel is folyik ő az Adriai
tengerhez! A Száva szinte magá-
val hozza neki az Adriai tenger
sós illatát! Egymásra vannak utal-
va, kellenek egymásnak, egy viz-
rajzi területhez tartoznak, de a
Természet törvényei más utat ír-
tak elő neki. És ha a Fekete ten-
gerből az Adriai vizekre akar ha-
józni az ember mily nagy kerülőt
kell tenni. Az ember majd gon-
doskodni fog róla, hogy a Duna
régi álma megvalósuljon és akkor
a Fekete tenger is közelebb fog jut-
ni az Adriai tengerhez, a Száva
meg büszke lesz a jelentőségére,
hiszen végeredményben ő köti ösz-
sze egymással a tengereket.

A Föld felületén eszközölt vál-
tozások egyben fokmérői az akkori

kor műveltségének, iparának, ke-
reskedelmének, röviden az akkori
kor szükségleteinek és fordítva,
minél nagyobbak a szükségletek,
annál nagyobbak a Föld felületén
eszközölt változások. Vagyis a
Föld mindenkor szépítőintézetre,
idegen szóval kifejezve kozmetikai
szalonra szorul.

Ez a szépítő-intézet az emberi
társadalom, mely azonban nem tud
mindenkor a ráváró feladatoknak
megfelelni. A társadalom szükség-
letei, akarva nem akarva állandó-
an növekednek, ezek egyre na-
gyobbak, átfogóbbak lesznek és a
szépítő intézet vezetői, a minden-
kori társadalomnak vezető rétegei
nem tudják a kor kívánságait
teljesíteni. Ilyenkor maga a szépi-
tő intézet szorul átváltoztatásra
és a földrajzi átalakulást megelő-
zi a társadalmi, olyan réteg kerül
ilyenkor a társadalom élére, mely
az akkori szükségleteket kielégíté-
ni tudja.

Igy szorította ki a 18. és 19. szá-
zadban a polgári társadalom a ne-
mesi-hübéri társadalmat, hol for-
radalommal, hol lassú átalakítás-
sal. Egyes államokban még most
is élénken él ennek a letűnt társa-
dalomnak az emléke. Nemes, báró,
gróf stb. mind olyan címeket
és rangokat jelentenek, amelyek a
viselőknél vagyont, jövedelmet,
batalmat, szabadságot adtak.

A mai kor kérdéseit csak mun-
kával lehet megoldani. Utak vas-
utak, csatornák, lakóházak, vil-
lanyművek stb. átépítése, folyók
szabályozása, a tömegek jóléte, táp-
lálása, az emberi egészség általá-
nos emelése, az életkor meghosz-
szabítása stb. stb., a Föld felüle-
tének olyan átalakítását követel-
lik, hogy azt csakis a dolgozó tár-
sadalom tudja végrehajtani.

RUI

TERJESZD A JUGOSZLÁVIAI
MAGYAR DOLGOZÓK EGYETLEN
FOLYÓIRATÁT, A „HID“-AT!
